Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►B **ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR 447/2014**

z dnia 2 maja 2014 r.

w sprawie szczegółowych zasad wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)

(Dz.U. L 132 z 3.5.2014, s. 32)

sprostowane przez:

►C1 Sprostowanie, Dz.U. L 277 z 22.10.2015, s. 60 (447/2014)

▼B

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR 447/2014

z dnia 2 maja 2014 r.

w sprawie szczegółowych zasad wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) ([1]), w szczególności jego art. 12,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 ([2]) ustanawia się zasady i procedury realizacji pomocy, które są wspólne dla wszystkich dziewięciu instrumentów na rzecz działań zewnętrznych. Należy określić dodatkowe szczegółowe zasady regulujące określone kwestie, w szczególności w zakresie zarządzania pośredniego, programów współpracy transgranicznej finansowanych w ramach obszaru polityki „współpracy regionalnej i terytorialnej" oraz programów rozwoju obszarów wiejskich finansowanych w ramach obszaru „polityki rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich".

(2) Aby zapewnić realizowanie pomocy przedakcesyjnej we wszystkich beneficjentach wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 231/2014 (zwanych dalej „beneficjantami IPA II") w taki sam sposób oraz poszanowanie zasad należytego zarządzania finansami, Komisja oraz beneficjenci IPA II powinni zawrzeć porozumienia w formie umów ramowych i sektorowych ustanawiających zasady wzajemnej współpracy w ramach niniejszego rozporządzenia.

(3) Komisja powinna wspierać beneficjentów IPA II w ich wysiłkach na rzecz rozwijania swoich zdolności w zakresie zarządzania funduszami unijnymi zgodnie z zasadami i przepisami przewidzianymi w prawodawstwie UE. W tym celu Komisja powinna w stosownych przypadkach powierzać zadania w zakresie wykonania budżetu beneficjentom IPA II.

(4) Odpowiedzialność za programowanie i realizację pomocy IPA II powinna spoczywać przede wszystkim na beneficjentach IPA II, którzy powinni ustanowić wymagane struktury i instytucje oraz przedłożyć Komisji wnioski w sprawie powierzenia im zadań w zakresie wykonania budżetu.

([1]) Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11.

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 95).

▼B

(5) Należy zatem określić szczegółowe zasady dotyczące powierzania zadań w zakresie wykonania budżetu beneficjentom IPA II zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ([1]) oraz zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012 ([2]).

(6) Warunki, które kraj przystępujący musi spełnić, stanowią podstawę zapewnienia ogólnej jakości zarządzania finansami publicznymi.

(7) Należy określić szczegółowe zasady ustalania wysokości korekt finansowych oraz procedurę, którą należy stosować wobec beneficjentów IPA II przy realizacji pomocy UE w ramach zarządzania pośredniego.

(8) Aby zapewnić skuteczność, wydajność, spójność i koordynację w zakresie realizacji przedakcesyjnej pomocy finansowej UE udzielonej na podstawie rozporządzenia (UE) nr 231/2014 (zwanej dalej „pomocą w ramach IPA II"), rozporządzenie (UE) nr 236/2014 należy uzupełnić szczegółowymi zasadami w zakresie monitorowania i oceny.

(9) Należy ustanowić szczegółowe zasady w zakresie sprawozdawczości, aby doprecyzować wymogi w zakresie sprawozdawczości, które ma spełniać beneficjent IPA II.

(10) Należy określić szczegółowe zasady dotyczące przejrzystości i widoczności pomocy w ramach IPA II, aby zapewnić skuteczne stosowanie przepisów rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ([3]), rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012.

(11) Pomoc w ramach IPA II powinna być wykorzystywana między innymi do promowania współpracy transgranicznej między beneficjentami IPA II, a także między beneficjentami IPA II a państwami członkowskimi lub krajami objętymi zakresem Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ([4]). Należy określić role i zakres odpowiedzialności interweniujących podmiotów, biorąc pod uwagę różne sytuacje, w szczególności w kontekście współpracy transgranicznej między beneficjentami IPA II a państwami członkowskimi.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

([2]) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

([3]) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

([4]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27).

▼B

(12) Pomoc w ramach IPA II w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich w obszarze polityki „rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich” powinna promować stopniowe dostosowanie do wspólnotowego dorobku prawnego w obszarze wspólnej polityki rolnej. Należy określić szczegółowe zasady, aby sfinansować operacje o podobnym charakterze do działań realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za pośrednictwem systemów zarządzania i kontroli przypominających odpowiednie struktury o podobnych funkcjach w państwach członkowskich.

(13) Aby umożliwić terminowe programowanie i wdrażanie programów IPA II 2014, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

(14) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu IPA II,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT I OGÓLNE RAMY REALIZACJI POMOCY W RAMACH IPA

ROZDZIAŁ I

Przedmiot i definicje

Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu określa się szczegółowe zasady ustanawiające jednolite warunki wykonania rozporządzenia (UE) nr 231/2014 i szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia (UE) nr 236/2014 w odniesieniu do metod realizacji, zarządzania finansami, monitorowania, oceny i sprawozdawczości, przejrzystości i widoczności pomocy w ramach IPA II, jak również zasady szczegółowe dotyczące współpracy transgranicznej w obszarze polityki „współpracy regionalnej i terytorialnej” oraz pomocy w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich w obszarze „polityki rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich”.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) „beneficjent IPA II” oznacza jednego z beneficjentów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 231/2014;

b) „program” oznacza program działania lub środki indywidualne, specjalne lub środki wsparcia, o których mowa w art. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr 236/2014;

c) „umowa ramowa” oznacza umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA II mającą zastosowanie do wszystkich obszarów polityki IPA II i ustanawiającą zasady współpracy finansowej między beneficjentem IPA II a Komisją na mocy niniejszego rozporządzenia;

▼B

d) „umowa sektorowa” oznacza umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA II dotyczącą określonego obszaru polityki lub programu IPA II, w której ustanawia się zasady i procedury, których należy przestrzegać, nieujęte w umowie ramowej lub w umowie finansowej;

e) „obszar lub obszary polityki” oznaczają główne obszary współpracy, których dotyczą działania finansowane z pomocy w ramach IPA II, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 231/2014;

f) „organy” oznaczają podmioty lub jednostki publiczne beneficjenta IPA II lub państwa członkowskiego na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym;

g) „duży projekt” oznacza projekt obejmujący szereg robót, działań lub usług służący wykonaniu dokładnie określonego i niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, który posiada jasno określone cele i którego całkowite koszty przekraczają kwotę ustaloną w umowie ramowej;

h) „kraje uczestniczące” oznaczają samych beneficjentów IPA II lub beneficjentów IPA II wraz z państwami członkowskimi lub krajami objętymi zakresem Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, uczestniczące w wieloletnim programie współpracy transgranicznej opracowanym wspólnie przez kraje uczestniczące;

i) „umowa finansowa” oznacza roczną lub wieloletnią umowę zawartą między Komisją a beneficjentem IPA II na potrzeby realizacji unijnej pomocy finansowej za pomocą działania objętego zakresem niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ II

Ogólne ramy realizacji pomocy w ramach IPA II

Artykuł 3

Zasady finansowania unijnego

1. Pomoc w ramach IPA II służy wspieraniu reform przeprowadzanych przez beneficjentów IPA II, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) nr 231/2014. Określone programy i odrębne działania mogą wymagać wkładu finansowanego zarówno ze strony beneficjenta IPA II, jak i ze strony Unii.

2. Pozycja wydatków finansowana na podstawie rozporządzenia (UE) nr 231/2014 nie może być objęta żadnym innym finansowaniem w ramach budżetu unijnego.

Artykuł 4

Zasada odpowiedzialności kraju za własny rozwój

1. Odpowiedzialność za programowanie i realizację pomocy w ramach IPA II spoczywa przede wszystkim na beneficjencie IPA II.

2. Beneficjent IPA II wyznacza krajowego koordynatora IPA, który

▼B

jest głównym partnerem Komisji w całym procesie: planowania strategicznego, koordynowania programowania, monitorowania realizacji, oceny i sprawozdawczości w zakresie pomocy w ramach IPA II.

Krajowy koordynator IPA:

a) zapewnia koordynację w obrębie administracji beneficjenta IPA II oraz z pozostałymi darczyńcami, a także zapewnia ścisły związek między korzystaniem z pomocy w ramach IPA II a ogólnym procesem przystąpienia;

b) koordynuje udział beneficjentów IPA II w odpowiednich programach współpracy terytorialnej, w szczególności programach współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. a)–c), oraz, w stosownych przypadkach, w programach współpracy transnarodowej lub międzyregionalnej ustanowionych i realizowanych na mocy rozporządzenia (UE) nr 1299/2013. Krajowy koordynator IPA może powierzyć to zadanie koordynacyjne koordynatorowi współpracy terytorialnej lub strukturze operacyjnej w zależności od potrzeb;

c) zapewnia spójność celów określonych w działaniach lub programach zaproponowanych przez beneficjentów IPA II z celami określonymi w krajowym dokumencie strategicznym oraz należyte uwzględnienie istotnych strategii makroregionalnych i strategii dla basenów mórz;

d) dąży do tego, aby administracja beneficjenta IPA II podjęła wszystkie niezbędne kroki w celu ułatwienia realizacji powiązanych programów.

Krajowym koordynatorem IPA jest przedstawiciel wysokiego szczebla w rządzie lub organach krajowej administracji beneficjenta IPA II posiadający odpowiednie uprawnienia.

3. Aby zapewnić wzmocnioną podstawę zarządzania pomocą przedakcesyjną i funduszami krajowymi, Komisja i beneficjent IPA II prowadzą dialog na temat zarządzania finansami publicznymi. W związku z tym Komisja ocenia poziom zgodności administracji beneficjenta IPA II z zasadami otwartego i prawidłowego systemu zarządzania finansami publicznymi. Jeżeli administracja spełnia te wymogi jedynie częściowo, beneficjent IPA II i właściwy urzędnik zatwierdzający uzgadniają działania niezbędne do usunięcia wskazanych uchybień.

Artykuł 5

Umowy ramowe i umowy sektorowe

1. Komisja i beneficjent IPA II zawierają umowę ramową zawierającą szczegółowe ustalenia dotyczące zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w zakresie pomocy w ramach IPA II, która zobowiązuje beneficjenta IPA II do transpozycji odpowiednich unijnych wymogów regulacyjnych do jego porządku prawnego. Umowę ramową można uzupełnić umowami sektorowymi ustanawiającymi przepisy szczegółowe w zakresie zarządzania pomocą i realizowania pomocy w ramach IPA II w określonych obszarach polityki lub programach.

▼B

2. Pomoc w ramach IPA II przyznaje się beneficjentowi IPA II dopiero po wejściu w życie umowy ramowej, o której mowa w ust. 1. W przypadku zawarcia umów sektorowych pomoc w ramach IPA II dla danego obszaru polityki lub programu przyznaje się po wejściu w życie zarówno umowy ramowej, jak i odpowiedniej umowy sektorowej.

3. Umowa ramowa ma zastosowanie do wszystkich umów finansowych, o których mowa w art. 6. W stosownych przypadkach umowy sektorowe mają zastosowanie do wszystkich umów finansowych zawartych w odniesieniu do danego obszaru polityki lub programu objętego umową sektorową.

4. W umowie ramowej oraz, w stosownych przypadkach, w umowach sektorowych ustanawia się w szczególności szczegółowe postanowienia dotyczące:

a) struktur i instytucji niezbędnych do zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i audytu w zakresie pomocy w ramach IPA II, a także ich funkcji i zakresu odpowiedzialności;

b) warunki i wymogi w zakresie kontroli dotyczące:

   (i) ustanawiania wymaganych struktur i instytucji przez beneficjenta IPA II, tak aby umożliwić powierzenie zadań w zakresie wykonania budżetu w odniesieniu do pomocy w ramach IPA II;

   (ii) monitorowania, zawieszenia lub zakończenia wykonywania powierzonych zadań w zakresie wykonania budżetu;

c) programowania i realizacji pomocy w ramach IPA II, a w szczególności przepisów dotyczących intensywności pomocy, stawek wkładu unijnego oraz kwalifikowalności;

d) postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przyznanie dotacji i innych procedur udzielania zamówień zgodnie z art. 1 ust. 3, art. 8 i art. 10 rozporządzenia (UE) nr 236/2014;

e) przepisów dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń fiskalnych zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 236/2014;

f) wymogów w zakresie płatności, badania i zatwierdzania zestawienia wydatków i procedur korekt finansowych oraz umarzania niewykorzystanych środków;

g) ochrony interesów finansowych Unii zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) nr 236/2014 oraz przepisów w zakresie zgłaszania nadużyć finansowych i innych nieprawidłowości;

h) wymogów w zakresie przejrzystości, widoczności, informowania i promocji.

Artykuł 6

Decyzje w sprawie finansowania i umowy finansowe

1. Decyzje Komisji w sprawie przyjęcia programów spełniają wymogi niezbędne do uznania ich za decyzje w sprawie finansowania

▼B

zgodnie z art. 84 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i art. 94 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012.

2. W przypadku gdy w ramach takich decyzji przyjmuje się wieloletnie programy działania z podziałem zobowiązań na obszary polityki, o których mowa w art. 3 lit. a)–c) rozporządzenia (UE) nr 231/2014, programy, w stosownych przypadkach, zawierają orientacyjny wykaz dużych projektów. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia wkładu finansowego na rzecz wybranego dużego projektu.

3. W umowach finansowych określa się między innymi warunki zarządzania pomocą w ramach IPA II, w tym mające zastosowanie metody realizacji, intensywność pomocy, terminy realizacji, jak również zasady kwalifikowalności wydatków. W przypadku realizowania programów zgodnie z zasadą zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA II umowa finansowa zawiera postanowienia wymagane w art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012.

4. Umowy finansowe dotyczące programów współpracy transgranicznej, o których mowa w tytule VI rozdział II, mogą również zostać podpisane przez państwo członkowskie, w którym instytucja zarządzająca odpowiedniego programu ma swoją siedzibę. Wszystkie kraje uczestniczące w danym programie mogą podpisać jedną umowę finansową dotyczącą programów współpracy transgranicznej, o których mowa w tytule VI rozdział III.

TYTUŁ II

ZARZĄDZANIE POŚREDNIE PRZEZ BENEFICJENTÓW IPA II

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 7

Struktury i instytucje

1. Beneficjent IPA II ustanawia następujące struktury i instytucje niezbędne do zarządzania, kontroli, nadzoru, monitorowania, oceny, sprawozdawczości i przeprowadzania audytów wewnętrznych w zakresie pomocy w ramach IPA II:

a) krajowego koordynatora IPA;

b) krajowego urzędnika zatwierdzającego;

c) struktury operacyjne.

2. Krajowy urzędnik zatwierdzający ustanawia strukturę zarządzania składającą się z funduszu krajowego oraz biura wsparcia krajowego urzędnika zatwierdzającego.

3. Beneficjent IPA II zapewnia instytucję audytową.

4. Beneficjent IPA II zapewnia odpowiedni podział obowiązków między strukturami i instytucjami, o których mowa w ust. 1–3, oraz w ich obrębie.

▼B

Artykuł 8

Funkcje i obowiązki krajowego koordynatora IPA

Oprócz funkcji określonych w art. 4 ust. 2 krajowy koordynator IPA podejmuje działania mające zapewnić właściwą realizację celów wyznaczonych w działaniach lub programach, w odniesieniu do których powierzono zadania w zakresie wykonania budżetu, w trakcie realizacji pomocy IPA II.

Artykuł 9

Funkcje i obowiązki krajowego urzędnika zatwierdzającego

1. Krajowy urzędnik zatwierdzający ponosi całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie finansami w odniesieniu do pomocy w ramach IPA II na terytorium beneficjenta IPA II oraz za zapewnienie zgodności z prawem i prawidłowości wydatków.

2. Krajowym urzędnikiem zatwierdzającym jest przedstawiciel wysokiego szczebla rządu lub krajowej administracji beneficjenta IPA II posiadający odpowiednie uprawnienia.

3. Krajowy urzędnik zatwierdzający jest odpowiedzialny w szczególności za:

a) zarządzanie zestawieniami wydatków i operacjami finansowymi w ramach IPA II;

b) skuteczne funkcjonowanie systemów kontroli wewnętrznej w odniesieniu do realizacji pomocy w ramach IPA II;

c) wdrożenie skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, z uwzględnieniem zidentyfikowanych rodzajów ryzyka;

d) inicjowanie procesu przewidzianego w art. 14.

4. Krajowy urzędnik zatwierdzający podejmuje działania następcze w związku ze sprawozdaniami instytucji audytowej, o której mowa w art. 12, i przedstawia Komisji deklarację zarządczą. Deklarację zarządczą sporządza się w odniesieniu do każdego programu w postaci wskazanej w umowie ramowej w oparciu o faktyczny nadzór sprawowany przez krajowego urzędnika zatwierdzającego nad systemami kontroli wewnętrznej w ciągu roku budżetowego.

Pod koniec okresu wdrażania programu krajowy urzędnik zatwierdzający przedstawia końcowe zestawienie wydatków.

Artykuł 10

Funkcje i obowiązki struktur operacyjnych

1. Beneficjent IPA II ustanawia strukturę operacyjną lub struktury operacyjne w celu realizacji pomocy w ramach IPA II i zarządzania nią.

2. Struktura operacyjna jest odpowiedzialna za wdrażanie, informacje i widoczność, monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie programów, a także, w stosownych przypadkach, za ich ocenę zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, oraz za zapewnienie zgodności z prawem i prawidłowości wydatków poniesionych podczas wdrażania programów, za które odpowiada.

▼B

Artykuł 11

Funkcje i obowiązki struktury zarządzania

1. Fundusz krajowy działa na szczeblu ministerstwa administracji krajowej beneficjenta IPA II wyposażonym w uprawnienia centralnej jednostki budżetowej. Fundusz wspiera krajowego urzędnika zatwierdzającego w wykonywaniu powierzonych mu zadań, w szczególności tych, o których mowa w art. 9 ust. 3 lit. a).

2. Biuro wsparcia krajowego urzędnika zatwierdzającego wspiera krajowego urzędnika zatwierdzającego w wykonywaniu powierzonych mu zadań, w szczególności tych, o których mowa w art. 9 ust. 3 lit. b).

Artykuł 12

Funkcje i obowiązki instytucji audytowej

1. Zgodnie z art. 60 ust. 2 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 struktury i instytucje, o których mowa w art. 7 ust. 1, ustanowione przez beneficjenta IPA II oraz struktura zarządzania, o której mowa w art. 7 ust. 2, ustanowiona przez krajowego urzędnika zatwierdzającego są objęte niezależną kontrolą zewnętrzną przeprowadzaną przez instytucję audytową, o której mowa w art. 7 ust. 3, która jest funkcjonalnie niezależna od wspomnianych powyżej struktur i instytucji. Beneficjent IPA II zapewnia, aby szef instytucji audytowej posiadał odpowiednie kompetencje, wiedzę i doświadczenie w obszarze audytu.

2. Instytucja audytowa przeprowadza audyty systemu lub systemów zarządzania i kontroli, działań, transakcji i rocznych zestawień wydatków zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu oraz zgodnie ze strategią audytu przygotowywaną raz na trzy lata. Strategię audytu aktualizuje się raz do roku.

3. Instytucja audytowa przygotowuje roczne sprawozdanie z działalności audytowej oraz roczną opinię audytową sporządzoną zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu.

4. Pod koniec okresu wdrażania programu instytucja audytowa przygotowuje końcowe sprawozdanie z działalności audytowej i przedstawia opinię audytową na temat końcowego zestawienia wydatków.

ROZDZIAŁ II

Przepisy szczegółowe dotyczące powierzania zadań w zakresie wykonania budżetu

Artykuł 13

Warunki powierzenia beneficjentowi IPA II zadań w zakresie wykonania budżetu

1. Komisja powierza zadania w zakresie wykonania budżetu beneficjentowi IPA II, zawierając umowę finansową zgodnie z przepisami art. 60 ust. 1 i 2, art. 61 oraz art. 184 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

2. Beneficjent IPA II zapewnia poziom ochrony interesów finansowych Unii równoważny poziomowi wymaganemu na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzenia delegowanego (UE)

▼B

nr 1268/2012, a także ustanawia niezbędne struktury zapewniające skuteczne funkcjonowanie systemów kontroli wewnętrznej.

3. Systemy zarządzania, kontroli, nadzoru i audytu ustanowione na terytorium beneficjenta IPA II zapewniają skuteczny system kontroli wewnętrznej, obejmujący co najmniej następujących pięć obszarów:

a) kontrolę środowiska;

b) zarządzanie ryzykiem;

c) czynności kontrolne;

d) informowanie i komunikację;

e) czynności w zakresie monitorowania.

Artykuł 14

Powierzenie zadań w zakresie wykonania budżetu

1. Krajowy urzędnik zatwierdzający odpowiada w imieniu beneficjenta IPA II za przedstawienie Komisji wniosku w sprawie powierzenia mu zadań w zakresie wykonania budżetu zgodnie z art. 13.

2. Przed złożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 1, krajowy urzędnik zatwierdzający zapewnia zgodność struktury zarządzania i odpowiednich struktur operacyjnych z wymogami określonymi w art. 60 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), b) i d) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w art. 13 ust. 3 tego rozporządzenia.

3. Zanim Komisja powierzy zadania w zakresie wykonania budżetu w odniesieniu do pomocy w ramach IPA II, dokonuje przeglądu wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz ustanowionych struktur i instytucji, o których mowa w art. 7, a także do celów oceny *ex ante* zgodnie z art. 61 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 uzyskuje dowody potwierdzające spełnienie wymogów określonych w art. 60 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)–d) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w art. 13 ust. 3 tego rozporządzenia.

Na potrzeby powierzenia zadań w zakresie wykonania budżetu w odniesieniu do pomocy w ramach IPA II Komisja może opierać się na ocenie *ex ante* dotyczącej wcześniejszej umowy finansowej z beneficjentem IPA II lub na ocenie *ex ante* przeprowadzonej w odniesieniu do powierzenia uprawnień w zakresie zarządzania na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1085/2006 ([1]). Komisja wnioskuje o przekazanie dodatkowych dowodów, jeżeli przedmiotowe oceny nie uwzględniają wszystkich wymogów.

4. Krajowy urzędnik zatwierdzający monitoruje ciągłość przestrzegania przez strukturę zarządzania i strukturę operacyjną lub struktury operacyjne wymogów, o których mowa w ust. 2.W przypadku niespełnienia tych wymogów krajowy urzędnik zatwierdzający niezwłocznie

([1]) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1085/2006 z dnia 17 lipca 2006 r. ustanawiające instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 82).

▼B

powiadamia Komisję i podejmuje wszelkie odpowiednie środki ochronne w odniesieniu do dokonanych płatności lub podpisanych umów.

5. Komisja monitoruje zgodność z przepisami art. 60 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i w przypadku niespełnienia tych wymogów może podjąć odpowiednie środki naprawcze, obejmujące zawieszenie lub zakończenie części umowy finansowej w dowolnym momencie.

TYTUŁ III

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

ROZDZIAŁ I

Finansowy wkład Unii

Artykuł 15

Kwalifikowalność wydatków

1. Przed zawarciem odpowiedniej umowy finansowej zgodnie z art. 13 podpisane umowy i umowy dodatkowe, poniesione wydatki i płatności dokonane przez beneficjenta IPA II nie kwalifikują się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) nr 231/2014.

2. Na mocy rozporządzenia (UE) nr 231/2014 do finansowania nie kwalifikują się następujące wydatki:

a) zakup gruntów i istniejących budynków, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków ze względu na charakter działania zawartych w decyzji w sprawie finansowania;

b) inne wydatki przewidziane w umowach sektorowych lub finansowych.

ROZDZIAŁ II

Przepisy dotyczące zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA II

Artykuł 16

Informowanie o podejrzewanych nadużyciach finansowych i innych nieprawidłowościach

Beneficjent IPA II niezwłocznie zgłasza Komisji podejrzewane nadużycia finansowe i inne nieprawidłowości, będące przedmiotem pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego, oraz regularnie informuje ją o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych. Przedmiotowe informacje przekazuje się drogą elektroniczną z zastosowaniem modułu opracowanego do tego celu przez Komisję.

Artykuł 17

Korekty finansowe

1. Aby zapewnić wykorzystanie funduszy IPA II zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, Komisja stosuje mechanizmy korekt finansowych.

▼B

2. Korekta finansowa może zostać zastosowana w wyniku:

a) wskazania określonego błędu, nieprawidłowości lub nadużycia finansowego;

b) wskazania uchybienia lub braku w systemach zarządzania i kontroli beneficjenta IPA II.

3. Komisja stosuje korekty finansowe na podstawie wskazania kwot wypłaconych nienależnie oraz na podstawie skutków finansowych dla budżetu. Jeżeli kwot tych nie można dokładnie ustalić w celu zastosowania indywidualnych korekt, Komisja może zastosować korekty ryczałtowe lub korekty oparte na ekstrapolacji wyników.

4. Korekty finansowe stosuje się odpowiednio w formie potrąceń.

5. Podejmując decyzję w sprawie kwoty korekty, Komisja uwzględnia charakter i wagę określonego błędu lub określonej nieprawidłowości lub zakres i skutki finansowe uchybień lub braków wykrytych w systemie zarządzania i kontroli danego programu.

TYTUŁ IV

MONITOROWANIE, OCENA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

ROZDZIAŁ I

Monitorowanie

Artykuł 18

Komitet monitorujący IPA

1. Komisja i beneficjent IPA II ustanawiają komitet monitorujący IPA II nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie pierwszej umowy finansowej.

2. Komitet monitorujący IPA dokonuje przeglądu ogólnej skuteczności, wydajności, jakości, spójności, koordynacji i zgodności realizacji wszystkich działań pod względem osiągnięcia ich celów. W tym celu Komisja, w stosownych przypadkach, opiera się na informacjach przedstawionych przez sektorowe komitety monitorujące. W razie potrzeby Komisja może wydać zalecenia dotyczące działań naprawczych.

3. W skład komitetu monitorującego IPA wchodzą przedstawiciele Komisji, krajowego koordynatora IPA i innych właściwych krajowych instytucji i podmiotów beneficjenta IPA II oraz, w stosownych przypadkach, organizacji międzynarodowych, w tym międzynarodowych instytucji finansowych i innych zainteresowanych stron, takich jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego.

4. Przedstawiciel Komisji i krajowy koordynator IPA współprzewodniczą posiedzeniom komitetu monitorującego IPA.

▼B

5. Komitet monitorujący IPA przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

6. Posiedzenia komitetu monitorującego IPA odbywają się co najmniej raz w roku. Posiedzenia *ad hoc* mogą być również zwoływane z inicjatywy Komisji lub beneficjenta IPA II, w szczególności gdy są one poświęcone określonym zagadnieniom tematycznym.

Artykuł 19

Sektorowe komitety monitorujące

1. Zgodnie z zasadą zarządzania pośredniego przez beneficjentów IPA II beneficjent IPA II ustanawia sektorowe komitety monitorujące według obszarów polityki lub programów nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie pierwszej umowy finansowej powiązanej z odnośnym obszarem polityki lub programem. W stosownych przypadkach sektorowe komitety monitorujące można ustanawiać na zasadzie *ad hoc* w ramach innych metod wykonywania.

2. Każdy sektorowy komitet monitorujący dokonuje przeglądu skuteczności, wydajności, jakości, spójności, koordynacji i zgodności realizacji działań w obszarze polityki lub w ramach programu i ich zgodności z odpowiednimi strategiami sektorowymi. Sektorowy komitet monitorujący mierzy postępy w zakresie osiągnięcia celów działań i ich oczekiwanych wyników, rezultatów i skutków za pomocą wskaźników odnoszących się do sytuacji wyjściowej, oraz mierzy postępy w zakresie wykonania finansowego. Sektorowy komitet monitorujący przedstawia komitetowi monitorującemu IPA sprawozdanie oraz może przedstawiać wnioski dotyczące wszelkich działań naprawczych w celu zapewnienia osiągnięcia celów działań i zwiększenia skuteczności, wydajności, wpływu i trwałości udzielonej pomocy.

3. W skład sektorowego komitetu monitorującego wchodzą przedstawiciele właściwych krajowych instytucji i podmiotów, innych zainteresowanych stron, takich jak partnerzy gospodarczy, społeczni i środowiskowi, oraz — w stosownych przypadkach — organizacji międzynarodowych, w tym międzynarodowych instytucji finansowych i społeczeństwa obywatelskiego. W pracach komitetu uczestniczy Komisja. Przedstawiciel wysokiego szczebla beneficjenta IPA II przewodniczy posiedzeniom sektorowego komitetu monitorującego. W zależności od obszaru polityki lub programu Komisja może współprzewodniczyć posiedzeniom komitetu.

4. Każdy sektorowy komitet monitorujący przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

5. Posiedzenia sektorowego komitetu monitorującego odbywają się co najmniej dwa razy w roku. Możliwe jest również zwołanie posiedzeń *ad hoc*.

Artykuł 20

Inne działania monitorujące

W razie potrzeby można ustanawiać inne platformy monitorujące. Ich działalność podlega komitetowi monitorującemu IPA.

▼B

ROZDZIAŁ II

Ocena

Artykuł 21

Zasady

1. Pomoc w ramach IPA II podlega ocenom zgodnie z art. 30 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, których celem jest poprawa przydatności, spójności, jakości, skuteczności, wydajności, wartości dodanej dla Unii, zgodności i synergii tej pomocy z właściwym dialogiem politycznym.

2. Oceny można przeprowadzać na poziomie polityki, na poziomie strategicznym, tematycznym, sektorowym, programowym i operacyjnym, jak również na poziomie krajowym i regionalnym.

3. Wyniki ocen są uwzględniane przez komitet monitorujący IPA i sektorowe komitety monitorujące.

Artykuł 22

Oceny przeprowadzane przez beneficjenta IPA II w ramach zarządzania pośredniego

1. Beneficjent IPA II, któremu powierzono zadania w zakresie wykonania budżetu w odniesieniu do pomocy w ramach IPA II, odpowiada za przeprowadzenie ocen programów, którymi zarządza.

2. Beneficjent IPA II sporządza plan oceny zawierający działania w zakresie oceny, które beneficjent zamierza przeprowadzić na różnych etapach realizacji.

ROZDZIAŁ III

Sprawozdawczość

Artykuł 23

Sprawozdania roczne z realizacji pomocy w ramach IPA II przez beneficjentów IPA II w ramach zarządzania pośredniego

1. Do dnia 15 lutego następnego roku budżetowego beneficjent IPA II, zgodnie z art. 60 ust. 5 akapit pierwszy lit. a)–c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, przedstawia Komisji:

a) sprawozdanie roczne z wykonywania powierzonych mu zadań;

b) roczne sprawozdanie finansowe lub zestawienie wydatków na zasadzie memoriału, jak określono w umowie finansowej, sporządzone w odniesieniu do wydatków poniesionych w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań;

c) deklarację zarządczą, o której mowa w art. 9 ust. 4;

▼B

d) streszczenie sprawozdań z audytu i kontroli przeprowadzonych przez strukturę zarządzania, stanowiące solidną podstawę deklaracji zarządczej. Streszczenie takie zawiera analizę charakteru i zakresu błędów i uchybień stwierdzonych w systemach, podjętych lub planowanych działań naprawczych, jak również działań następczych podjętych w związku ze sprawozdaniami opublikowanymi przez instytucję audytową.

2. Do dnia 15 marca następnego roku budżetowego beneficjent IPA II przedstawia Komisji opinię pokontrolną zgodnie z art. 60 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

3. Pod koniec okresu wdrażania każdego programu beneficjent IPA II przedstawia sprawozdanie końcowe, które obejmuje cały okres wdrażania i może zawierać ostatnie sprawozdanie roczne.

4. Struktura operacyjna, w zależności od działania lub programu, za które odpowiada, może być zobowiązana do sporządzenia kompleksowego sprawozdania rocznego obejmującego cały rok budżetowy, które krajowy koordynator IPA przekazuje Komisji po zbadaniu przez odpowiedzialny sektorowy komitet monitorujący.

TYTUŁ V

PRZEJRZYSTOŚĆ I WIDOCZNOŚĆ

Artykuł 24

Informowanie, promocja i przejrzystość

1. Każdy podmiot realizujący pomoc w ramach IPA II, jak określono w art. 58 ust. 1 lit. a)–c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, spełnia wymogi w zakresie informowania, promocji i przejrzystości zgodnie z art. 35 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz zapewnia odpowiednią widoczność działań.

2. W przypadku zarządzania pośredniego przez beneficjenta IPA II struktury operacyjne są odpowiedzialne za publikowanie informacji na temat odbiorców środków unijnych zgodnie z art. 21 i 22 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012. Struktury operacyjne zapewniają powiadomienie odbiorcy o umieszczeniu go w wykazie opublikowanych odbiorców. Wszelkie dane osobowe umieszczone w tym wykazie przetwarza się zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001.

3. W stosownych przypadkach strategiczne dokumenty krajowe/obejmujące wiele krajów i wszelkie wprowadzone do nich zmiany, jak również programy są dokumentami urzędowymi, które udostępnia się ogółowi społeczeństwa i społeczeństwu obywatelskiemu.

Artykuł 25

Widoczność i komunikacja

1. Komisja i beneficjent IPA II uzgadniają spójny plan działań w zakresie komunikacji w celu udostępniania i aktywnego upowszechniania informacji na temat pomocy w ramach IPA II u beneficjenta IPA II.

▼B

2. Beneficjent IPA II przedstawia komitetowi monitorującemu IPA i sektorowym komitetom monitorującym sprawozdanie z prowadzonych przez niego działań w zakresie widoczności i komunikacji.

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 26

Definicje

1. Do celów niniejszego tytułu stosuje się następujące definicje:

a) „operacja” oznacza projekt, umowę, przedsięwzięcie lub grupę projektów wybrane przez wspólny komitet monitorujący lub instytucję zamawiającą danego programu lub na ich odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów jednej osi priorytetowej lub kilku osi priorytetowych, do których się odnoszą, jeżeli chodzi o programy współpracy transgranicznej określone w art. 27 lit. a), lub celów priorytetu tematycznego lub priorytetów tematycznych, do których się odnoszą, jeżeli chodzi o programy współpracy transgranicznej określone w art. 27 lit. b) lub c);

b) „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny odpowiedzialny za rozpoczęcie lub rozpoczynający i realizujący operacje; w kontekście programów pomocy państwa (zdefiniowanych w art. 2 ust. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ([1])), termin „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc, jeżeli chodzi o programy współpracy transgranicznej z udziałem państw członkowskich.

2. Do celów niniejszego tytułu rozdziały I i II, w odniesieniu do programów współpracy transgranicznej z udziałem państw członkowskich, pojęcia „wydatki publiczne”, „programowanie”, „umowa partnerstwa” i „dokument” stosuje się zgodnie z definicjami przedstawionymi w art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 27

Forma pomocy

Pomoc udziela się w jednej z następujących form współpracy transgranicznej:

a) współpracy transgranicznej między co najmniej jednym państwem członkowskim a co najmniej jednym beneficjentem IPA II, jak określono w rozdziale II;

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

▼B

b) współpracy transgranicznej między co najmniej dwoma beneficjentami IPA II, jak określono w rozdziale III;

c) współpracy transgranicznej między beneficjentami IPA II a krajami objętymi Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa, jak określono w rozdziale III.

Artykuł 28

Intensywność pomocy i stawka pomocy w ramach IPA II

1. W decyzji Komisji w sprawie przyjęcia programu współpracy transgranicznej w odniesieniu do form współpracy, o których mowa w art. 27, ustala się poziom współfinansowania i maksymalną kwotę pomocy w ramach IPA II w oparciu o:

a) całkowitą kwotę wydatków kwalifikowalnych obejmującą wydatki publiczne i prywatne; albo

b) kwalifikowalne wydatki publiczne.

2. W odniesieniu do programów współpracy transgranicznej określonych w art. 27 lit. a) poziom współfinansowania unijnego na poziomie każdej osi priorytetowej programu współpracy transgranicznej, o której mowa w art. 34 ust. 2, nie może być mniejszy niż 20 % i większy niż 85 % wydatków kwalifikowalnych.

3. W odniesieniu do programów współpracy transgranicznej określonych w art. 27 lit. b) i c) poziom współfinansowania unijnego na poziomie każdego priorytetu tematycznego nie może być mniejszy niż 20 % i większy niż 85 % wydatków kwalifikowalnych. W odniesieniu do pomocy technicznej poziom współfinansowania wynosi 100 %.

Artykuł 29

Priorytety tematyczne i koncentracja pomocy w ramach IPA II

1. Priorytetami tematycznymi pomocy w ramach IPA II są priorytety określone w załączniku III do rozporządzenia (UE) nr 231/2014.

2. W odniesieniu do każdego programu współpracy transgranicznej wybiera się do czterech priorytetów tematycznych.

Artykuł 30

Zasięg geograficzny

W odpowiednim programie współpracy transgranicznej uwzględnia się wykaz kwalifikujących się regionów, do których należą:

a) w przypadku programów współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. a), regiony na poziomie trzecim wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NUTS) lub w razie braku klasyfikacji NUTS obszary równoważne wzdłuż granic lądowych lub wzdłuż granic morskich, oddalone od siebie nie więcej niż o 150 kilometrów, bez uszczerbku dla możliwych dostosowań niezbędnych do zapewnienia spójności i ciągłości programów transgranicznych ustanowionych dla okresu programowania 2007–2013;

▼B

b) w przypadku programów współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. b) i c), kwalifikujące się regiony określa się, w stosownych przypadkach, w odpowiednim programie współpracy transgranicznej.

Artykuł 31

Przygotowanie, ocena, zatwierdzenie i zmiana programów współpracy transgranicznej

1. Kraje uczestniczące uzgadniają priorytety tematyczne dla każdego programu współpracy transgranicznej w odniesieniu do każdej granicy lub grupy granic w oparciu o priorytety tematyczne zdefiniowane w załączniku III do rozporządzenia (UE) nr 231/2014.

2. Komisja ocenia spójność programów współpracy transgranicznej z niniejszym rozporządzeniem, ich efektywny wkład w realizację wybranych priorytetów tematycznych określonych w załączniku III do rozporządzenia (UE) nr 231/2014, a także, jeżeli chodzi o uczestniczące państwa członkowskie, odpowiednią umowę partnerstwa.

3. W ciągu trzech miesięcy od daty złożenia programu współpracy transgranicznej Komisja przedstawia uwagi. Kraje uczestniczące dostarczają Komisji wszelkich niezbędnych informacji dodatkowych oraz, w stosownych przypadkach, korygują proponowany program współpracy transgranicznej.

4. Zatwierdzając każdy program współpracy transgranicznej po jego formalnym przedłożeniu, Komisja musi upewnić się, że jej ewentualne uwagi zostały należycie uwzględnione.

5. Składane przez kraje uczestniczące wnioski o zmianę programów współpracy transgranicznej muszą być należycie udokumentowane, a przede wszystkim muszą określać oczekiwany wpływ zmian programu współpracy transgranicznej na osiągnięcie jego celów. Do takich wniosków dołącza się zmieniony program. Przepisy ust. 2 i 3 mają zastosowanie do zmian programów współpracy transgranicznej.

Artykuł 32

Pomoc techniczna

1. Każdy program współpracy transgranicznej obejmuje określoną alokację budżetową dla operacji pomocy technicznej, z uwzględnieniem działań w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, informowania, komunikacji, tworzenia sieci, rozstrzygania skarg, kontroli i audytu związanych z wdrażaniem programu i działań mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych w zakresie wdrażania programu. Z pomocy w ramach IPA II mogą również korzystać kraje uczestniczące w celu wspierania działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, z uwzględnieniem elektronicznych systemów wymiany danych, oraz działań na rzecz zwiększenia zdolności instytucji w krajach uczestniczących i beneficjentów w zakresie zarządzania pomocą w ramach IPA II i korzystania z niej oraz wymiany najlepszych praktyk między tymi krajami i beneficjentami. Działania te mogą dotyczyć poprzednich i kolejnych okresów programowania.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 1, wydatki na pomoc techniczną służące wsparciu przygotowania programu współpracy transgranicznej oraz utworzeniu systemów zarządzania i kontroli mogą być

▼B

kwalifikowalne przed dniem przyjęcia decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia programu współpracy transgranicznej, ale nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2014 r.

ROZDZIAŁ II

Współpraca transgraniczna między państwami członkowskimi a beneficjentami IPA II

Artykuł 33

Przepisy mające zastosowanie

1. W odniesieniu do państwa lub państw członkowskich uczestniczących w programie współpracy transgranicznej na podstawie niniejszego rozdziału, w szczególności do państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba instytucji zarządzającej, stosuje się przepisy mające zastosowanie do celu, jakim jest Europejska współpraca terytorialna, zawarte w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 ([1]), jak określono w niniejszym rozdziale. W przypadku gdy przepisy te dotyczą europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych określonych w art. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, do celów niniejszego rozdziału uznaje się, że przepisy obejmują również pomoc w ramach IPA II.

2. Jeżeli chodzi o beneficjentów IPA II uczestniczących w programie współpracy transgranicznej na podstawie niniejszego rozdziału, stosuje się przepisy mające zastosowanie do Europejskiej współpracy terytorialnej, jak określono w niniejszym rozdziale, bez uszczerbku dla uzasadnionych odstępstw przewidzianych w odpowiedniej umowie finansowej.

Artykuł 34

Programowanie

1. Programy współpracy transgranicznej sporządza się zgodnie z zasadą partnerstwa określoną w art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i zgodnie z art. 8 ust. 2–4, 7, 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

2. Programy współpracy transgranicznej składają się z osi priorytetowych. Bez uszczerbku dla art. 32, oś priorytetowa odpowiada priorytetowi tematycznemu, o którym mowa w art. 29. W stosownych przypadkach i w celu zwiększenia wpływu i skuteczności osi priorytetowej poprzez spójne zintegrowane podejście można włączyć do takiej osi elementy innych priorytetów tematycznych.

3. W ramach programów współpracy transgranicznej możliwe jest realizowanie działań w zakresie rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność w rozumieniu art. 32–35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, działań w zakresie wspólnych planów działania w rozumieniu art. 104–109 tego rozporządzenia oraz działań w zakresie zintegrowanych inwestycji terytorialnych w rozumieniu art. 36 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem przepisów leżących u podstaw tych

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259).

▼B

instrumentów i art. 9–11 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013. Komisja i kraje uczestniczące uzgadniają szczegółowe zasady i warunki w odniesieniu do każdego programu współpracy transgranicznej.

4. Państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba instytucji zarządzającej, przedkłada programy współpracy transgranicznej Komisji drogą elektroniczną.

5. Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) może, na wniosek krajów uczestniczących, uczestniczyć w przygotowywaniu operacji, jak również w działaniach związanych z przygotowywaniem operacji, w szczególności dużych projektów.

Przed przyjęciem programów współpracy transgranicznej Komisja może skonsultować się z EBI.

Artykuł 35

Pomoc techniczna

Kwota pomocy w ramach IPA II przeznaczona na pomoc techniczną jest ograniczona do 10 % całkowitej kwoty przeznaczonej na program współpracy transgranicznej, lecz nie niższa niż kwota 1 500 000 EUR.

Artykuł 36

Tryb wdrażania i wyznaczanie instytucji programowych

1. Programy współpracy transgranicznej, o których mowa w niniejszym rozdziale, wdraża się w ramach zarządzania dzielonego. W związku z tym państwa członkowskie i Komisja są odpowiedzialne za zarządzenie programami i kontrolę nad nimi w zakresie swoich obowiązków przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzeniu delegowanym (UE) nr 1268/2012 oraz w niniejszym rozporządzeniu.

Przepisy art. 73 i 74 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące obowiązków państw członkowskich w ramach zarządzania dzielonego mają zastosowanie w odniesieniu do państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba instytucji zarządzającej.

Zastosowanie mają przepisy art. 75 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczącego uprawnień i obowiązków Komisji w ramach zarządzania dzielonego.

2. Kraje uczestniczące w programie współpracy transgranicznej wyznaczają jedną instytucję zarządzającą do celów art. 123 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, jedną instytucję certyfikującą do celów art. 123 ust. 2 tego rozporządzenia oraz jedną instytucję audytową do celów art. 123 ust. 4 tego rozporządzenia.

3. Instytucja zarządzająca i instytucja audytowa mają siedzibę w tym samym państwie członkowskim. Kraje uczestniczące w programie współpracy transgranicznej mogą wyznaczyć jedną instytucję zarządzającą do pełnienia funkcji instytucji certyfikującej.

Procedurę wyznaczania instytucji zarządzającej i, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej określoną w art. 124 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 przeprowadza państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba danej instytucji.

▼B

Wyznaczenia przewidziane w tym artykule pozostają bez uszczerbku dla rozdzielenia obowiązków w odniesieniu do stosowania korekt finansowych wśród krajów uczestniczących, jak przewidziano w programie współpracy transgranicznej.

Artykuł 37

Funkcje instytucji programu

1. Zastosowanie mają przepisy art. 125 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 23 ust. 1, 2, 4 i 5 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące funkcji instytucji zarządzającej.

2. Zastosowanie mają przepisy art. 126 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 24 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące funkcji instytucji certyfikującej.

Instytucja certyfikująca otrzymuje płatności dokonane przez Komisję oraz zasadniczo dokonuje płatności na rzecz beneficjenta wiodącego zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

3. Zastosowanie mają przepisy art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i art. 25 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące funkcji instytucji audytowej.

Artykuł 38

Wspólny komitet monitorujący

1. W ciągu trzech miesięcy od zawiadomienia państwa członkowskiego o decyzji zatwierdzającej program współpracy transgranicznej kraje uczestniczące ustanawiają wspólny komitet monitorujący.

2. W skład wspólnego komitetu monitorującego wchodzą przedstawiciele Komisji, krajowego koordynatora IPA i innych właściwych krajowych instytucji i podmiotów beneficjenta IPA II, uczestniczącego państwa członkowskiego lub uczestniczących państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, międzynarodowych instytucji finansowych i innych zainteresowanych stron, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego.

3. Wspólnemu komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel jednego z krajów uczestniczących lub instytucji zarządzającej.

4. Komisja uczestniczy w pracach wspólnego komitetu monitorującego w charakterze doradczym.

5. Jeżeli EBI wnosi wkład do programu, może on pełnić funkcję doradcy w ramach prac wspólnego komitetu monitorującego.

6. Wspólny komitet monitorujący dokonuje przeglądu ogólnej skuteczności, jakości i spójności procesu wdrażania wszystkich działań służących realizacji celów określonych w programie transgranicznym, umowach finansowych i odpowiednich dokumentach strategicznych. W razie potrzeby może wydać zalecenia dotyczące działań naprawczych.

Zastosowanie mają również przepisy art. 49 i 110 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące jego funkcji.

▼B

Wspólny komitet monitorujący wraz z instytucją zarządzającą prowadzą monitorowanie poprzez odniesienie do wskaźników określonych w odpowiednim programie współpracy transgranicznej zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

7. Wspólny komitet monitorujący przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

8. Posiedzenia wspólnego komitetu monitorującego odbywają się co najmniej raz w roku. Dodatkowe posiedzenia mogą być również zwoływane z inicjatywy jednego z krajów uczestniczących lub Komisji, w szczególności gdy są one poświęcone określonym zagadnieniom tematycznym.

Artykuł 39

Wybór operacji

1. Wyboru operacji realizowanych w ramach programów współpracy transgranicznej dokonuje wspólny komitet monitorujący.

Wspólny komitet monitorujący może powołać komitet sterujący, działający na jego odpowiedzialność, do wyboru operacji.

2. Wybrane operacje obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch krajów uczestniczących, w tym co najmniej jednego z państwa członkowskiego. Operacja może być realizowana w jednym kraju uczestniczącym pod warunkiem wskazania skutków i korzyści transgranicznych.

3. Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania i realizacji operacji. Ponadto współpracują oni w zakresie zapewnienia personelu lub finansowania operacji.

Artykuł 40

Beneficjenci

1. W przypadku gdy operacja w ramach programu współpracy transgranicznej obejmuje co najmniej dwóch beneficjentów, wszyscy beneficjenci wyznaczają jednego spośród nich jako beneficjenta wiodącego.

2. Beneficjent wiodący wykonuje następujące zadania:

a) ustala z innymi beneficjentami porozumienie zawierające przepisy gwarantujące między innymi należyte zarządzanie finansami przeznaczonymi na operację, w tym warunki odzyskania nienależnie wypłaconych kwot;

b) przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zapewnienie realizacji całej operacji;

c) zapewnia, aby wydatki przedstawione przez wszystkich beneficjentów zostały poniesione na realizację operacji i odpowiadały działaniom uzgodnionym między wszystkimi beneficjentami oraz zgodnie z dokumentem przekazanym przez instytucję zarządzającą, o którym mowa w ust. 6;

d) zapewnia, aby wydatki przedstawione przez innych beneficjentów zostały zweryfikowane przez kontrolera lub kontrolerów, jeżeli weryfikacja ta nie jest prowadzona przez instytucję zarządzającą zgodnie z art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

▼B

3. O ile nie określono inaczej w porozumieniach, o których mowa w ust. 2 lit. a), beneficjent wiodący zapewnia, aby pozostali beneficjenci otrzymali całkowitą kwotę wsparcia publicznego możliwie najszybciej i w całości. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych innym beneficjentom.

4. Beneficjenci wiodący lub jedyni beneficjenci mają siedzibę w kraju uczestniczącym.

5. Niezależnie od przepisów art. 39 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej ustanowione zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ([1]) lub inny podmiot prawny ustanowiony na podstawie przepisów obowiązujących w jednym z krajów uczestniczących może wystąpić o udział w operacji jako jedyny beneficjent, pod warunkiem że został utworzony przez organy i podmioty publiczne z co najmniej dwóch krajów uczestniczących.

6. Instytucja zarządzająca przekazuje wiodącemu lub jedynemu beneficjentowi każdej operacji dokument określający warunki wsparcia operacji, w tym konkretne wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowania operacji oraz termin jej realizacji.

Artykuł 41

Ocena

1. Oceny przeprowadzają eksperci wewnętrzni i zewnętrzni, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu. Wszystkie oceny są podawane do wiadomości publicznej.

2. Kraje uczestniczące przeprowadzają wspólnie ocenę *ex ante* zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

3. Zastosowanie mają przepisy art. 56 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące oceny podczas okresu programowania.

4. Zastosowanie mają przepisy art. 57 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące oceny *ex post*.

Artykuł 42

Sprawozdawczość, informowanie i komunikacja

1. Zastosowanie mają przepisy art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące sprawozdań z wdrażania.

2. Roczne spotkanie w sprawie przeglądu organizuje się zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

3. Co roku do dnia 31 stycznia, 31 lipca i 31 października instytucja zarządzająca przekazuje Komisji drogą elektroniczną następujące dane do celów monitorowania, dla każdego programu transgranicznego oraz w podziale na osie priorytetowe:

([1]) Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

▼B

a) łączne koszty kwalifikowalne i publiczne koszty kwalifikowalne operacji oraz liczbę operacji wybranych do udzielenia wsparcia;

b) łączne wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej.

Ponadto dane przekazywane do dnia 31 stycznia zawierają dane, o których mowa w lit. a) i b), w podziale na kategorie interwencji. Uznaje się, że to przekazanie danych spełnia wymóg przedkładania danych finansowych, o którym mowa w art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Danym przekazywanym do dnia 31 stycznia i 31 lipca towarzyszy prognoza dotycząca kwoty, w odniesieniu do której instytucja zarządzająca planuje złożyć wnioski o płatność za bieżący rok budżetowy i kolejny rok budżetowy.

Datą graniczną dla danych przekazywanych na podstawie niniejszego artykułu jest koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania.

4. Instytucja zarządzająca koordynuje zadania związane z wymogami w zakresie informowania, promocji i przejrzystości, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 3 niniejszego rozporządzenia.

Na zasadzie odstępstwa od art. 25 niniejszego rozporządzenia, instytucja zarządzająca jest odpowiedzialna za działania informacyjne i komunikacyjne, o których mowa w art. 115 i 116 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 43

Kwalifikowalność i trwałość

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, wydatki kwalifikują się do finansowania pomocy w ramach IPA II ukierunkowanej na współpracę transgraniczną:

a) ►C1 jeżeli zostały poniesione przez beneficjenta z państwa członkowskiego i uregulowane między dniem 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2023 r.; lub ◄

b) jeżeli zostały poniesione przez beneficjenta pochodzącego z terytorium beneficjenta IPA II i uregulowane po przedłożeniu programu współpracy transgranicznej.

2. Oprócz przepisów określonych w art. 15 ust. 2 niniejszego rozporządzenia pomoc w ramach IPA II ukierunkowana na współpracę transgraniczną nie obejmuje udzielania wsparcia na:

a) odsetki od zadłużenia;

b) podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem przypadków, w których VAT nie podlega zwrotowi w świetle krajowych przepisów w sprawie VAT;

c) likwidację i budowę elektrowni jądrowych;

d) inwestycje, których celem jest zredukowanie emisji gazów cieplarnianych w ramach działań objętych zakresem załącznika I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ([1]);

([1]) Dyrektywa 2003/87/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

▼B

e) wytwarzanie, przetwórstwo i sprzedaż tytoniu i wyrobów tytoniowych;

f) przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji, określone na mocy unijnych zasad dotyczących pomocy państwa;

g) inwestycję w infrastrukturę portów lotniczych, chyba że jest ona związana z ochroną środowiska lub towarzyszy jej inwestycja niezbędna do złagodzenia lub ograniczenia jej negatywnego wpływu na środowisko.

Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, zakup gruntów niezabudowanych i zabudowanych na kwotę do wysokości 10 % całkowitych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji kwalifikuje się do finansowania w ramach pomocy IPA II ukierunkowanej na współpracę transgraniczną. W przypadku terenów opuszczonych oraz terenów przeznaczonych wcześniej do użytku przemysłowego, które obejmują budynki, limit ten zwiększa się do 15 %. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach limit ten może zostać zwiększony do poziomu wyższego niż odpowiednie wspomniane wartości procentowe w odniesieniu do operacji dotyczących ochrony środowiska naturalnego;

3. Do objęcia pomocą w ramach IPA II nie wybiera się operacji w przypadku, gdy zostały one fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem przez beneficjenta wniosku do instytucji zarządzającej o finansowanie w ramach programu współpracy transgranicznej, niezależnie od tego, czy dokonał on wszystkich powiązanych płatności.

4. Zastosowanie mają przepisy art. 61, art. 65 ust. 4, 6–9 i 11, art. 66–68, art. 69 ust. 1 i 2 oraz art. 71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące dotacji.

5. Oprócz art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w umowach finansowych dotyczących programów współpracy transgranicznej, o których mowa w niniejszym rozdziale, ustanawia się hierarchię zasad kwalifikowalności mających zastosowanie do danego programu współpracy transgranicznej zgodnie z zasadami określonymi w art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

6. Zastosowanie mają również przepisy art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące kosztów personelu.

Artykuł 44

Kwalifikowalność w zależności od lokalizacji

1. Operacje, z zastrzeżeniem odstępstw, o których mowa w ust. 2 i 3, odbywają się na obszarze objętym programem, stanowiącym część terytorium krajów uczestniczących i zdefiniowanym w odpowiednim programie współpracy transgranicznej („obszar objęty programem”).

2. Instytucja zarządzająca może zgodzić się na realizację całości lub części operacji poza obszarem objętym programem, o ile spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) operacja przynosi korzyść dla obszaru objętego programem;

b) łączna kwota przydzielona w ramach programu współpracy transgranicznej na operacje zlokalizowane poza obszarem objętym programem nie przekracza 20 % wsparcia z UE na poziomie programu;

▼B

c) obowiązki instytucji zarządzającej i audytowej w zakresie zarządzania operacjami, ich kontroli i audytu operacji są wykonywane przez instytucje programu współpracy transgranicznej lub instytucje te zawierają umowy z instytucjami w państwie członkowskim lub państwie trzecim, w którym dana operacja jest realizowana.

3. W przypadku operacji dotyczących pomocy technicznej, działań promocyjnych i rozwijania potencjału wydatki mogą być ponoszone poza obszarem objętym programem, o ile spełnione są warunki określone w ust. 2 lit. a) i c).

Artykuł 45

Udzielanie zamówień

1. Procedury udzielenia zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane przez beneficjentów przeprowadza się zgodnie z przepisami części drugiej tytuł IV rozdział 3 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz części drugiej tytuł II rozdział 3 rozporządzenia delegowanego (UE) nr 1268/2012, które mają zastosowanie na całym obszarze objętym programem, zarówno na terytorium państwa członkowskiego, jak i beneficjenta lub beneficjentów IPA II.

2. W przypadku udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane przez instytucję zarządzającą w ramach szczególnego przydziału z budżetu na operacje związane z pomocą techniczną instytucja zarządzająca może stosować procedury udzielania zamówienia, o których mowa w ust. 1, albo procedury obowiązujące zgodnie z jej prawem krajowym.

Artykuł 46

Zarządzanie finansami, anulowanie zobowiązań, badanie i zatwierdzanie zestawienia wydatków, zamknięcie i korekty finansowe

1. Zastosowanie mają przepisy art. 76 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące zobowiązań budżetowych.

2. Zastosowanie mają przepisy art. 77–80, 82–83, 129–132, 134–135 i 142 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące płatności. Ponadto zastosowanie mają przepisy art. 27 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące dokonywania wpłat na jedno konto. Zastosowanie mają przepisy art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013 dotyczące stosowania euro.

3. Jeżeli chodzi o płatności zaliczkowe, zgodnie z decyzją Komisji w sprawie przyjęcia programu współpracy transgranicznej, Komisja przekazuje jedną płatność zaliczkową.

Płatność zaliczkowa wynosi 50 % wartości pierwszych trzech zobowiązań budżetowych w ramach programu.

Płatność zaliczkowa może być wypłacona w dwóch ratach, o ile jest to wymagane ze względu na potrzeby budżetowe.

Całkowita kwota wypłacona w ramach płatności zaliczkowej jest zwracana Komisji, jeżeli w terminie dwudziestu czterech miesięcy od dnia wypłacenia przez Komisję pierwszej raty płatności zaliczkowej nie zostanie wysłany żaden wniosek o płatność w ramach programu współpracy transgranicznej.

4. Zastosowanie mają przepisy art. 86–88 i 136 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące anulowania zobowiązań.

▼B

5. Zastosowanie mają przepisy art. 84 i 137–141 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące badania i zatwierdzania zestawienia wydatków oraz zamknięcia.

6. Zastosowanie mają przepisy art. 85, art. 122 ust. 2 oraz art. 143–147 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące korekt finansowych i odzyskiwania środków. Zastosowanie mają również przepisy art. 27 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

Artykuł 47

Systemy zarządzania i kontroli oraz audyt

1. Zastosowanie mają przepisy art. 72 i art. 122 ust. 1 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące ogólnych zasad funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli.

2. Zastosowanie mają przepisy art. 128 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące współpracy Komisji z instytucjami audytowymi.

3. Zastosowanie mają przepisy art. 148 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 dotyczące proporcjonalnej kontroli programów współpracy transgranicznej.

Artykuł 48

Zakończenie programu współpracy transgranicznej

1. Jeżeli żaden z uczestniczących beneficjentów IPA II nie zawarł umowy finansowej przed końcem roku następującego po roku przyjęcia programu, program współpracy transgranicznej zostaje zakończony przez Komisję.

Przydzielone już roczne transze w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pozostają do dyspozycji w trakcie ich normalnego okresu realizacji, jednak mogą być one wykorzystywane tylko na działania podejmowane wyłącznie w państwach członkowskich objętych funduszem oraz na działania, w odniesieniu do których umowy zostały zawarte przed wydaniem przez Komisję decyzji o zakończeniu programu. W ciągu trzech miesięcy od zamknięcia umów instytucja zarządzająca przekazuje sprawozdanie końcowe Komisji, która następnie podejmuje działania zgodnie z przepisami ust. 2 i 3.

2. Jeżeli program współpracy transgranicznej nie może zostać zrealizowany z uwagi na problemy powstające w stosunkach między krajami uczestniczącymi oraz w innych należycie uzasadnionych przypadkach, Komisja może podjąć decyzję o zakończeniu programu przed upływem terminu jego realizacji na wniosek wspólnego komitetu monitorującego lub z własnej inicjatywy po konsultacji ze wspólnym komitetem monitorującym.

W przypadku zamknięcia programu instytucja zarządzająca przekazuje sprawozdanie końcowe w ciągu sześciu miesięcy od wydania decyzji przez Komisję. Po rozliczeniu poprzednich płatności zaliczkowych Komisja dokonuje płatności salda końcowego lub, w stosownych przypadkach, wydaje nakaz odzyskania środków. Ponadto Komisja dokonuje umorzenia salda zobowiązań.

Opcjonalnie może zostać wydana decyzja o zmniejszeniu środków przyznanych na program do zakresu programu zgodnie z art. 31 ust. 5.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, niewykorzystane wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego odpowiadające rocznym transzom jeszcze nieprzydzielonym lub rocznym transzom przydzielonym i umorzonym w całości lub częściowo w tym samym

▼B

roku budżetowym, które nie zostało przeniesione na inny program w tej samej kategorii zewnętrznych programów współpracy zewnętrznej, alokuje się na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1299/2013.

Pomoc w ramach IPA II odpowiadającą rocznym transzom jeszcze niewykorzystanym lub przydzielonym i umorzonym w całości lub częściowo w tym samym roku budżetowym wykorzystuje się do finansowania innych programów lub projektów kwalifikujących się do pomocy w ramach IPA II.

ROZDZIAŁ III

Współpraca transgraniczna między beneficjentami IPA II lub między beneficjentami IPA II a krajami objętymi Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa

Artykuł 49

Programowanie

1. Programy współpracy transgranicznej są opracowywane wspólnie przez kraje uczestniczące zgodnie z programem modelowym przedstawionym przez Komisję oraz przesyłane Komisji drogą elektroniczną.

2. Program współpracy transgranicznej składa się z priorytetów tematycznych zgodnie z art. 29.

Artykuł 50

Pomoc techniczna

Kwota pomocy w ramach IPA II przeznaczona na pomoc techniczną jest ograniczona do 10 % całkowitej kwoty przeznaczonej na program współpracy transgranicznej.

Artykuł 51

Sposoby realizacji

1. Programy współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. b) i c), są realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego.

2. Programami współpracy transgranicznej zarządza jedna instytucja zamawiająca, określona w decyzji wykonawczej Komisji w sprawie zatwierdzenia odpowiedniego programu współpracy transgranicznej.

Artykuł 52

Struktury i instytucje

1. W zarządzaniu programami współpracy transgranicznej uczestniczą następujące struktury beneficjentów IPA II:

a) krajowi koordynatorzy IPA, o których mowa w art. 4, z krajów uczestniczących w programie współpracy transgranicznej oraz, w stosownych przypadkach, koordynatorzy współpracy terytorialnej;

▼B

b) krajowy urzędnik zatwierdzający i struktura zarządzania, o których mowa w art. 7, uczestniczącego beneficjenta IPA II, w którego kraju znajduje się siedziba instytucji zamawiającej, w przypadku gdy program transgraniczny jest realizowany w ramach zarządzania pośredniego;

c) struktury operacyjne we wszystkich krajach uczestniczących, które ściśle współpracują w zakresie programowania i realizacji odpowiedniego programu współpracy transgranicznej. W przypadku zarządzania pośredniego struktura operacyjna obejmuje instytucję zamawiającą;

d) instytucja audytowa, o której mowa w art. 7 ust. 3, w przypadku gdy program transgraniczny jest realizowany w ramach zarządzania pośredniego. W przypadku gdy instytucja nie jest uprawniona do pełnienia funkcji przewidzianych w art. 12, otrzymuje wsparcie ze strony grupy audytorów, w skład której wchodzi przedstawiciel każdego kraju uczestniczącego w programie współpracy transgranicznej.

2. Beneficjenci IPA II i kraje objęte Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa uczestniczące w programie współpracy transgranicznej ustanawiają wspólny komitet monitorujący, który pełni również rolę sektorowego komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 19.

3. Wspólny sekretariat techniczny ustanawia się w celu wsparcia Komisji, struktur operacyjnych i wspólnego komitetu monitorującego.

4. Zadania i obowiązki wspomnianych struktur określa się w umowie ramowej, o której mowa w art. 5.

5. W ramach zarządzania pośredniego kraje uczestniczące zawierają porozumienie dwustronne określające ich obowiązki w zakresie realizacji odpowiedniego programu współpracy transgranicznej. Minimalne wymogi w odniesieniu do takiego porozumienia dwustronnego określa się w umowie ramowej, o której mowa w art. 5.

Artykuł 53

Wybór operacji

1. Operacje wybierane w ramach programu współpracy transgranicznej przynoszą wyraźne skutki i korzyści transgraniczne.

2. Operacje w ramach programów współpracy transgranicznej wybierane są przez instytucję zamawiającą w drodze zaproszeń do składania wniosków obejmujących cały kwalifikowalny obszar.

3. Kraje uczestniczące mogą także określić operacje niewymienione w zaproszeniu do składania wniosków. W takim przypadku operacje tego typu wyraźnie wymienia się w programie współpracy transgranicznej, o którym mowa w art. 49.

4. Operacje wybrane w ramach współpracy transgranicznej obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch krajów uczestniczących. Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania i realizacji operacji. Ponadto współpracują oni w zakresie zapewnienia personelu lub finansowania operacji lub w zakresie obu tych czynności.

5. Operacja może być realizowana w jednym kraju uczestniczącym pod warunkiem wskazania skutków i korzyści transgranicznych.

▼B

Artykuł 54

Beneficjenci

1. W przypadku programów współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. b), beneficjentów ustanawia się w kraju będącym beneficjentem IPA II. W przypadku programów współpracy transgranicznej, o których mowa w art. 27 lit. c), beneficjentów ustanawia się w kraju będącym beneficjentem IPA II lub w kraju objętym Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa.

2. Jeden z beneficjentów uczestniczących w danej operacji jest wyznaczany przez wszystkich beneficjentów jako beneficjent wiodący.

3. Beneficjent wiodący przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zapewnienie finansowej realizacji całej operacji, monitorowanie, czy operacja jest realizowana zgodnie z warunkami określonymi w umowie, oraz dokonuje ustaleń z innymi beneficjentami, aby zagwarantować należyte zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na operację, w tym warunki odzyskania nienależnie wypłaconych kwot.

TYTUŁ VII

ROLNICTWO I ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

Artykuł 55

Przepisy szczegółowe dotyczące programów rozwoju obszarów wiejskich

1. W ramach obszaru polityki „rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich" programy rozwoju obszarów wiejskich są sporządzane na szczeblu krajowym przez odpowiednie organy wyznaczone przez beneficjenta IPA II i przekazywane Komisji po konsultacjach z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

2. Programy rozwoju obszarów wiejskich są wdrażane przez beneficjentów IPA II w oparciu o zarządzanie pośrednie zgodnie z art. 58 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i służą finansowaniu wybranych rodzajów działań, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 ([1]).

3. Struktura operacyjna, która ma zostać ustanowiona zgodnie z art. 10, w odniesieniu do programów rozwoju obszarów wiejskich obejmuje następujące odrębne instytucje, które ściśle ze sobą współpracują:

a) instytucję zarządzającą, która jest organem publicznym działającym na szczeblu krajowym, odpowiada za przygotowanie i realizację programów, w tym za wybór środków i promocję, koordynację, ocenę, monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie przedmiotowego programu, oraz zarządza nią urzędnik wyższego szczebla, na którym spoczywa wyłączna odpowiedzialność; oraz

b) agencję rozwoju obszarów wiejskich IPA pełniącą funkcje o podobnym charakterze co agencja płatnicza w państwach członkowskich, która

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawiewsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487).

▼B

odpowiada za działania w zakresie promocji i wyboru projektów, jak również udzielania zezwoleń, kontroli i księgowania zobowiązań i płatności oraz egzekwowania płatności.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 1, wydatki na pomoc techniczną służące wsparciu przygotowania programów rozwoju obszarów wiejskich oraz utworzeniu systemów zarządzania i kontroli mogą być kwalifikowalne przed dniem przyjęcia decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia programu rozwoju obszarów wiejskich, ale nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2014 r.

5. Przy ustalaniu udziału wydatków publicznych jako odsetka całkowitego kwalifikowalnego kosztu inwestycji, nie bierze się pod uwagę pomocy krajowej ukierunkowanej na ułatwienie dostępu do pożyczek udzielanych bez wkładu UE przewidzianego w rozporządzeniu (UE) nr 231/2014.

6. Projekty inwestycyjne realizowane w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich nadal kwalifikują się finansowania unijnego, pod warunkiem że w okresie pięciu lat od realizacji płatności końcowej przez strukturę operacyjną nie poddano ich żadnej istotnej modyfikacji.

TYTUŁ VIII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 56

Wejście w życie i stosowanie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.